

Hitler v vsaki invaziji trdi, da se le "brani"!

ČEHOSLOVAŠKA, POLJSKA, NORVEŽKA,
JUGOSLAVIJA IN SEDAJ RUSIJA BILE
"NAPADALKE" NA TRETJI RAJH, LAŽE
NEMŠKA PROPAGANDA

Firer tretjega rajha nikdar ne prizna svoje zavratnosti pač pa vali vso krivdo za svoja krvava dejanja, nasilja in osvajanja na druge. To je storil tudi v slučaju Sovjetske Unije, kateri je 24. avgusta 1939 zagotovil prijateljstvo in sodelovanje Nemčije s posebnim paktom, čigar veljavnost bi pote-

Joachim von Ribbentrop, Hitlerjev vnašni minister, ki je z Molotovu izposloval med Nemčijo in Rusijo desetletni nenapadalni pakt.

24. avgusta 1949, če bi bil držal besedo. Pa je pogodbo prelomil po dvaindvajsetih mesecih.

Stara igra

Ko si je izbral za žrtev Čehoslovaško, je v rajstagu grmel, da se mora Nemčija pred njo braniti, češ, da dokler bo ta spaka versailleke pogodbe obstojala, bo Nemčija neprenohoma v nevarnosti.

Čisto brez sramu je Hitler trdil, da je Čehoslovaška "agresivna" in da kuje proti Nemčiji zavratne naklepe.

Iste argumente je nato ponovil v kampanji proti Poljski. Nemčija se je le "braniła", ker jo je Poljska napadla, je lagal Hitler, ne da bi zardel.

Svojo invazijo v nevtralnno Norvežko je opravičeval z isto metodo.

Ko je udaril v Jugoslavijo, se je tudi le "branił".

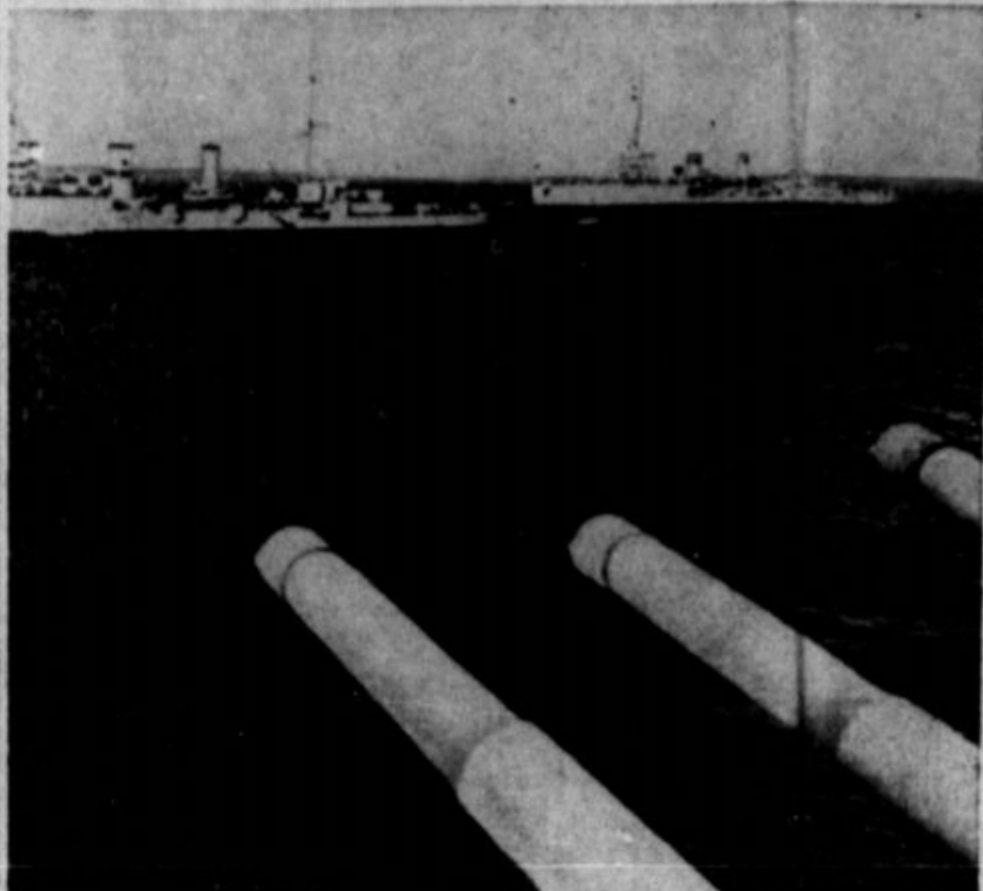
CLEVELAND.

V nedeljo 6. julija piknik kluba št. 27 JSZ in pevskega zbora Zolja na farmi SNPJ.

V nedeljo 13. julija piknik kluba št. 49 JSZ istotako na farmi SNPJ.

Rojaki v Clevelandu in okolici, udeležite se prvega in drugega.

Sovjetska bojna mornarica prvič v akciji

Sovjetska Rusija ima v sedanji vojni na morju glavno borbo v Črnem in v Baltičkem morju. Gornje je slika enega izmed njenih spopadov, par momentov predno se je pričel.

Kdo je povzročitelj vojne med Rusijo in Nemčijo? Čemu?

O gornjem vprašanju so oni, ki Proletarca čitajo, poučeni. A ljudje tega spopada vsled pakta med Nemčijo in Rusijo niso pričakovali, saj ne tako naglo.

Kaj so vzroki? Ali se je Stalin s pogodbo, ki jo je sklenil avgusta 1939 s Hitlerjem ukanił?

Čitajte o tem verodostojna poročila in komentarje v Proletarcu. Propaganda glede tega konflikta je tako ogromna, da ljudje, ki se bi calanjali na poročila le v protidelaevskem tisku, o vzrokih nikakor ne bodo mogli biti pravilno poučeni.

NAŠE PRIREDBE

V Clevelandu imata priredbo klub št. 27 JSZ in njegov pevski odsek Zolja v nedeljo 6. julija.

Klub št. 49 JSZ, Cleveland, jo ima v nedeljo 13. julija. Oba ta piknika se bosta vršila na farmi SNPJ.

Slovenski socialistični klub, Milwaukee, bo imel piknik v nedeljo 13. julija na F. Klopčičevem vrtu v New Berlinu.

Petek 4. julija je ohijski dan SNPJ

V petek 4. julija bo v Girardu prireditve društev SNPJ države Ohio. Vršila se bo v Avon parku. Člani SNPJ in njih prijatelji pridejo na to slavje, ki se imenuje "ohijski dan SNPJ", iz vseh krajev države. Prvič, da pride tudi naš stari pionir Nace Zlemberger in mnogo drugih, ki so oralni ledino. Metropokani pridejo v karavanah in jih bo baje kot listja in trave. Iz vzhodnega Ohia se bo med drugimi prismełjal tudi Joe Snoy.

Torej na svidenje četrtega v Girardu. Program bo mičen in zabaven. Za govornika sta povabljena Frank Zaitz in Michael Kumer. Oba sta sporočila, da prideta. Naj bo vreme še takšno, girardski in sosedni člani SNPJ so se odločili, da mora biti to veličastna prireditev.

OBISKI V CENTRU

V Slovenskem delavskem centru v Chicagu so se minul teden oglašili Peter Benedict in njegova soproga Mary, njun sin Charles, Mrs. Kathy Krainz, Martin Menton in njegova soproga Julia, vsi iz Detroita. Benedictovi in Mrs. Krainz so bili par tednov na obiskih v Kansasu, kjer je bil pred leti njihov dom. Mentonova pa sta bila na počitnicah v Wisconsinu.

Kadar vam kak spis v Proletarcu ne ugaja, pomnite, da je to list za misleče čitatelje, ne za cenzorje!

USSR IMA V VOJNI Z NACIJI TU IN DRUGOD LE MALO ZASLOMBE

FOSTER APELIRAL NA ROOSEVELTA,
DA NAJ URESNICI SVOJO OBLJUBO. —
KAKO BI MOGLE ZED. DRŽAVE IN PA
ANGLIJA POMAGATI RUSIJI?

Zadnje nedeljo je govoril po radijskem omrežju ameriški javnosti bivši predsednik Herbert Hoover in argumentiral, da so onim, ki skušajo to deželo potisniti v vojno, izpodbita tla izpod nog.

Češ, doslej so argumentirali, da se gre za demokracijo in civilizacijo. A spopad med Nemčijo in Rusijo je pokazal, da se tepeta v Evropi za prvenstvo in vodstvo nad kontinentom dva največja sovražnika demokracije in civilizacije.

Pomagati enemu kot drugemu bi bil zločin, pravi Hoover, je pa zato, da se Angliji materijalno še v naprej pomaga, in pa da se Zed. države oborože v svojo varnost, nikakor pa ne za intervencijo v Evropi.

Norman Thomas je zadnje nedeljo na pikniku soc. stranke v Milwaukeeju dejal, da vojna med Hitlerjem in Stalinom ni vredna, da bi dal življenje za njo niti eden ameriški vojak. Izvajal je, da je med njima le malo razlike, oboja sta tirana in noben izmed njuh ne zasluži, da bi poslali radi enega ali drugega ameriške fante umirati na evropska bojišča. Thomas je striktno izolacionist in pacifist. Tudi Hoover trdi isto o sebi in pa vse gibanje, ki se ga vodi proti ameriškomu umešavanju v svetovne konflikte in proti podpiranju Anglije pod firmo "America First".

Tudi v ameriških unijah je USSR vsled svoje taktike, ki jo je vodila v raznih oblikah in pod raznimi gesli od svojega postanka sem, brez zaslobe. Sicer je v njih tisoče članov, ki z njo simpatizirajo in ji že sedaj zmagajo, toda so v splezmem le neznatna manjšina.

Katoliška propaganda in propaganda drugih cerkva, razen posameznih duhovnikov ter lajkov, je prispevala svoj delež mrženj proti kominterni in Rusiji.

Takozvani nordijski narodi Rusijo in njeno prebivalstvo mrze že iz tradicije, čeprav so tudi Rusi severnjaki.

In naravno, vsa buržvazija

po svetu je zamrzela boljševiški prevrat čim se je dogodil. Izjeme so bile sicer, a ne mnoge.

Prvotna taktika kominterne je bila, zasejati po svetu toliko zmede, pomagati v širjenju in večanju ekonomske krize, in ščuvati sloj proti sloju, smešiti demokracijo in druge "buržvazne čednosti", da bi v tej konfuziji nastala tla ugodna za revolucijo boljševiškega tipa in z njo ustvariti svetovni preobrat v komunizem, kakršnega

William Z. Foster, ki je dal komunistom Amerike nova navodila, sedaj podpiranje vojne proti Hitlerju.

so si zamislili Lenin, Trocki, Zinovjev, Bukharin, Radek in z njimi je bil Stalin. Mnogi izmed onih boljševiških prvakov so bili pod Stalinom siloma pokončani, še prej pa tudi vsa opozicija.

To na javno mnenje po svetu za Rusijo ni vplivalo dobro, darsi si je slednja veliko trudila, da opraviči in opere svoje postopanje.

Vendar pa je Rusiji pomagal k ugledu en človek: bil je to komisar vnanjih zadev Maksim Litvinov. Ko je zastopal svojo državo v Angliji, v ligi narodov in na drugih mednarodnih konferencah, je videl, da ga gledajo večinoma sovražni obrazi. Pa je v nekaj letih dobil zase in za svojo deželo vzlic temu toliko ugleda, da je bila sprememba kot noč in dan. Kajti

(Nadaljevanje na 3. strani.)

PRESOJANJA DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

Svedska je poleg Anglije edina država v Evropi, kjer je komunistična stranka še priznana za legalno. Od kar pa je Nemčija napadla Rusijo, so nemški in finski časopisi pritisnili na vladu v Stockholm, da naj "komunistično vrtnanje" za tre in ustavi komunistične časopise. K tej zahtevi je pristopila tudi nemška vlada. Svedska je dovolila Nemčiji poslati "divizijo nemških vojakov" preko svoje dežele "na pomoč Finski". Ko je Anglija vprašala za enako koncepcijo v prvem napadu Rusije na Finsko, sta ji predlog odbili svedska in norveška vlada, iz strahu pred Hitlerjem. Pakt med Moskvo in Berlinom je namreč takrat še deloval. Sedaj ga je konec in Svedska smatra, da je tudi Sovjetske Unije konec.

Poljaka je na papirju v vojni z Rusijo od avgusta 1939, ko sta v njo udrele z ene strani Hitlerjeva in potem z druge še sovjetska armada in si jo razdelile. Premier poljske vlade v ubežništvu — nastanjena je v Londonu — general Vladislav Sikorski je minul teden Moskvi neposredno predlagal spozrazum in pa zvezo Poljske z Rusijo. Rusija bi se obvezala priznati neodvisnost Poljske in ji po porazu Hitlerja vrniti tudi tisti del, ki ga je ona vzela. Churchill in Roosevelt sta skozi njune diplomate sovjetsko vlado urgirala, naj tak sporazum sklene, ker bo v Angliji in v Zed. državah, pa tudi drugod, velike moralne vrednosti. Pristati v to je vladi v Moskvi težko zato, ker bi rada Poljsko v svojo Unijo, ne pa samostojno poljsko republiko.

Nemčija je imela v prejšnji in ima v sedanji vojni to velikansko prednost, da vse svoje bitke vrši na tujih ozemljih. Sovjetska vlada je vsa leta zatir-

jevala, da če bo napadena, se bo branila ne v svoji nego v sovjetski državi. A svoje pretenje ni mogla uresničiti. Bori se s Hitlerjevim kolosom na svoji zemlji.

Katoliška cerkev sovraži nacizem. A še veliko bolj zoprni ji je ruski komunizem. V sedanji vojni podpira nacije proti Rusiji. Tudi druge cerkve, vstevši pravoslavna v državah izven Sovj. Unije, žele zmagati Hitlerju, četudi mu očitajo, da uvaja paganizem in zatira krščanstvo.

Na španskem nabirajo protovoljce v pomoč Nemčiji proti Rusiji. V španskih mestih je vlada s pomočjo svoje fašistične organizacije priredila demonstracije, v katerih je bilo glavno geslo, "Marširajmo v Moskvo!" To je bilo demonstrantom lahko vpieti. A marširati v Moskvo ni enostavno, kar je izprevidel tudi Hitler, ki se je za tako marširanje sicer dobro pripravil.

Senator Wheeler se v svoji borbi proti Rooseveltu kaj rad poslužuje tudi laži. Ako bi on imel moč, bi Anglija ne dobila od tu nikakršnih vojni in drugih potrebščin niti za denar. Njegovo gibanje "America First" se razvija v ameriški "nacizem". Ko je Wheeler na shodih vpil, da je ameriška vojaška komanda naročila en milijon raket, mu je pojasnila, da so take trditve budalost. Pa ni te laži hotel nikoli preklcati. Sedaj laže glede Anglije, češ, da so nemško invazijo v Rusijo zasnovali angleški diplomati. Četudi mu je znano, da je knjigo Mein Kampf napisal Hitler, ne pa kak Chamberlain ali Churchill, Wheeler vseeno zavaja javnost po svoje. Bodisi

(Dalje na 5. strani.)

Zvišavanje mezde počasnejše kot zvišavanje cen

V New Yorku so podražili mleko. S 1. julijem je bilo podraženo tudi v Chicagu. In menda povsod. Cene vseh drugih živil se nagromačajo. Trusti, ki jih kontrolirajo, širijo v časopisju poročila, da jih zmanjkjuje. Protiangleška propaganda trdi, da se živila draže, ker jih Roosevelt pošilja v ogromnih količinah v Anglijo. V resnici izvaja sedaj Zed. države manj hrane v inozemstvo kakor pred sedanjo vojno. Prekupčevalci in živilski trusti morajo imeti vzrok za navijanje cen. Oziroma si ga najdejo. To jim je lahko. Velečasopisje

je popolnoma odvisno od njihovega oglašanja. Sploh je večina velikih dnevnikov in magazinov posest oglaševalcev, namreč korporacij in trustov, darsi o trustih nič ne pišejo. Po zakonu so namreč prepovedani, ali podtalno delujejo da kaj, kar dokazujejo obtožbe zvezne vlade proti njim in obravnave na podlagi teh obtožb pred federalnimi sodniki.

Za podražitev mleka se korporacije izgovarjajo na višje cene farmarjem in pa na večje mezde. Dalje na potrebišine, ki jih rabijo pri svojem poslu. Podražile so se in ker je temu tako, kdo drugi naj plača vse

to kot končni konzument!

V klavnicah se draži meso. Za vzrok navajajo enako povest. Višje mezde, stroje morajo plačevati višje, sploh vse gre navzgor.

Tu in tam dobe delavci zvišanje plače recimo po 5 ali 6c na uro. Kompanija podraži svoj produkt običajno vsak toliko, da pride tudi nji najmanj 1c povišanja od prejšnjih cen.

Podražitev mleka v Chicagu stala po 1. juliju odjemalce skoro pol milijona dolarjev več na mesec. Toda delavci in farmarji ne bodo deležni vse te vsote, ker precej odstotkov jo

odpade na lastnike in delničarje.

V sedanji uredbi je običaj, da je prebitka od zvišanih mezd deležnih le nekaj odstotkov delavcev, drugi pa so še celo na izgubi.

Isto velja za farmarje. Cene potrebišcin za vse bi bilo torej potrebno urediti tako, da bi bilo v korist producentom in konsumentom. Tako pa so vmes špekulanti, borzijani, velečasopisi in veliki magazini, radio družbe itd., ki požoro stotine milijonov dolarjev na leto, kar vse morajo plačati odjemalci v eni ali drugi obliki. V vsakem slučaju so na izgubi.

Nekaj o načelih in našem programu

Naši agitatorji nalete tu in tam pri svojem delu za Proletarca na ljudi, ki pravijo, da se je "izneveril svojemu programu". To so nekje slišali, pa jim to pride prav, da se te odkrižajo kot da jim je res za kakšna načela.

Pred letom dni je naše gibanje na svojem zboru v Clevelandu znova formuliralo svoj program, za kakršnega lahko s ponosom deluje vsakdo, ki mu je za napredek in socializem.

Ako bi se držali programa, načel in v aktivnostih ameriški sodrugi kakor se naši zavedni slovenski delavci, bi imeli v Zed. državah najjačjo delavsko socialistično gibanje na svetu.

JSZ in njeno glasilo Proletarec se nista odmaknila od socialističnih načel niti za las. Komur je torej res kaj za prepričanje, oziroma, če ga ima, se ne bo izgovarjal, da nismo to in ono, nego bo pristopil in pomagal. Ljudje, ki verujejo v delavska načela, vedo, da le v skupnih naporih je moč.

Kdor pa se aktivnostim odmika, mu je vsak izgovor dober.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslavanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za pričetek v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zaitz
Business Manager: Charles Pogorelec
Asst. Editor and Asst. Business Manager: Joseph Drasler

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00. Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL. Telephone: ROCKWELL 2864

Iz ene "linije" v drugo

V Angliji se je pred nekaj tedni vršilo zborovanje označeno z imenom "People's Convention". Stvar je bila sklicana z velikim pompom in oglašena po vsem svetu.

Dotična konvencija, na kateri je imel veliko besedo tudi William Gallacher, edini komunist v angleškem parlamentu, je od angleške vlade kratkoročno zahtevala, naj z vojno preneha in sklene mir s Hitlerjem.

V Rusiji, ali v katerikoli drugi totalitarni državi take "konvencije" proti vladni politiki ne le, da niso dovoljene, nego se pospravi s sveta tudi take, ki podtalno delujejo.

Anglija je demonstracijo za mir s Hitlerjem komunistom dovolila in nacijski tisk v Nemčiji in drugod je oglašal, kako je ljudstvo Velike Britanije zoper vladno in proti vojni.

Komunisti v Ameriki so prav tako, kakor njihovi tovariši v Angliji, na vse kriplje v akciji, da zadušijo "imperialistično" vojno.

Oziroma, bili so do minulega tedna. Storili so v Zedinjenih državi v Zed državah vse v svoji moči, da bi Anglija propadla in da ji ne bi Zed. države v borbi s Hitlerjem ne dale nikakršne opore.

Ko je avgusta 1939 šinila v svet vest, da je Stalin sklenil sporazum s Hitlerjem, so komunisti v Rusiji, v Franciji, Angliji, v Ameriki in drugod strmeli bolj kakor pa člani angleške in francoske vlade. Newyorški komunistični dnevnik ni podal o novi zvezi štiri dni nikakršne izjave.

Ortodoksní komunisti so se po par dneh presenečenja in strmenja sprizgajali z dogodkom, češ, Stalin pač ve, kaj dela! Anglija in Francija sta hoteli, da Rusija gre v vojno za Poljsko in izkrevavi, a modri Stalin je prisluhnil Hitlerju, ki mu je to skrivnost zaupal.

Tako je za komuniste nastala nova linija, ki je pomenila zanje sledeče navodilo: "Sovražnica Rusije ni več Nemčija, nego Velika Britanija. Pomagajmo, da se jo zdrobi!"

Večina zgodovinarjev je še vedno mnenja, da si Hitler ne bi upal napasti Poljske, ako ne bi bil sklenil pakta z Rusijo. Saj se je Poljska upirala ogromni nacijski premoči mesec dni. Pakt z Rusijo je Nemčiji omogočil zdrobiti Poljsko in nato pa si podjarmiti deželo za deželo. In ves ta čas je kominterná, s svojim ogromnim propagandnim aparatom in finančnimi sredstvi blatiła Veliko Britanijo ter njeno "imperialistično vojno".

Komunisti po svetu bi si lahko zapomnili, da je bila sovjetska Rusija v ospredju kampanje proti Hitlerju do spomladja leta 1939 in da je bil sovjetski komisar vnanjih zadev Maksim Litvinov najglasnejši v propagandi za kolektivno varnost (posameznih dežel, ki so bile zastopane v ligi narodov), torej je bil on eden glavnih, ki je deloval, da versailški mir ostane v veljavni!

Hitler je spreten diplomat, pa je diktatorja v Moskvi prepričal, da so Angleži celo večji cigani kot so, češ, delujejo, da se mrdva spopadeva, oni pa si bodo menicali roke od radovanja! Tako je Hitler dobil svojo prvo odločilno bitko, svest si, da ko bo dovolj prost na drugih bojiščih, bo udaril po Rusiji, kakor si je določil v pričetku svojega gibanja za temeljni namen novega nemškega imperializma.

Komunisti bi to lahko razumeli. Mnogi so in ker jim ni kazarjo drugega, so odstopili. Kominterná namreč ne priznava ugovorov. Drugi so se prilagodili, se naučili posnemati Hitlerja v napadanju in smešenju demokracije in mu pomagali v propagandi in v zabotaži.

V Zed. državah so komunisti po paktu s Hitlerjem razpustili svojo ligo proti fašizmu in pričeli ustanavljati nove firme. Ena njihovih poslednjih podvzetij je "American Mobilization For Peace". Namen te akcije pa ni mir, nego da store vse kar mogoče, da se Angliji prepreči ameriško podporo.

Pod firmo "American Mobilization For Peace" so komunisti imeli krdelo piketov pred Belo hišo dan za dnevno po 24 ur na dan. Roosevelt je odredil, naj se jim ne stori nič žalega, češ, bodo ljudje saj videli, kaj je demokracija! V Nemčiji ni komunist, ki bi si upal piketirati pred Hitlerjevo palačo, ne v Rusiji, ki bi se drznil nositi piketski napis proti Stalinu.

Zavezniki za vztrajanje do padca hitlerizma

Dne 12. junija se so zbrali v Londonu zastopniki štirinajstih dežel in soglasno sklenili, da bodo vztrajali v vojni s Hitlerjem, dokler se bo poražen. Na sliki od leve na desno so Winston Churchill, Anthony Eden (angleški ministar vnanjih zadev) in pa zastopniki Južne Afrike, Nove Zelandije, Avstralije, Kanade, Jugoslavije, Poljske, Češke itd.

KARL KAUTSKÝ: Obris razvojne zgodovine človeštva

Prvotna oblika boja za človekov obstanek je večna vojna za pokrajine, ki so nudile hrano, med plesemi, v katerih sredini sicer vlada komunizem. Komunistični instinkti (nagoni) so radi tega nenavadno močni, kajti zmagovala so ona plemena, katerih člani so pokazali največ požrtvovalnosti, discipline, samozatajevanja. Nenavadno močni so bili tudi nacionalni, oziroma bolj plemenski instinkti, kajti vsak tujec jim je bil sovražnik.

Anglija je demonstracijo za mir s Hitlerjem komunistom dovolila in nacijski tisk v Nemčiji in drugod je oglašal, kako je ljudstvo Velike Britanije zoper vladno in proti vojni. Komunisti v Ameriki so prav tako, kakor njihovi tovariši v Angliji, na vse kriplje v akciji, da zadušijo "imperialistično" vojno.

vojaški kralji in kot načelniki vojaške kaste, ki je hkrati duhovniška kasta, postanejo tudi vrhovni duhovniki. Niti kot vrhovni duhovnik niti kot vojskovođa ni vojaški kralj napram vladajočemu plemenu neomejeni gospodar, kajti delati mora, kar hoče plemu, ker nima nobenega sredstva, da bi ga s silo ukrotil; kot zastopnik vladajočega plemena pa je neomejeni vladar napram premagganemu plemenu. Obe plemeni imata sužnje in tako imamo tri stanove. Taka je ustava Egipta v dobi, ko stopi v zgodovino.

Radi narasčanja privatne lastnine pada število porodov pri vladajočem razredu. Radi tega dotok tujih ras, Etiopov, Semitov. Ti osvojejo deželo, so vojaške izvežbanjši, uklonijo se pa višji kulturi, t. j. sprejmejo egipčansko vero. Radi tega nova delitev stanov; nova plemena tvorijo vojaški stan, prej vladajoče plemu kot predstavnik višje kulture pa duhovniški stan.

Radi nacionalne vstaje duhovniškega stanu preženejo Etiopce, kakor pripoveduje Herodotos, vojaška kasta se radi nezadovoljnosti izseli s kraljev. Tudi drugod najdemo isti pojav, da so različni stanovi različna plemena, nižji stanovi izdajalec domovine. Ksenofon general plačane vojske, Kritias plutokrat in mnogo slavljani Platon aristokrat in sovranič svoje domovine. Njegov ideal je bila Sparta, ki je uničila njegovo rojstno mesto Atene. Ta individualizem je bil eden glavnih vzrokov padca Aten in atensko ljudstvo je zelo dobro vedelo, kaj je storilo, ko je obsedilo Sokrata, ki je izpodkopal temelje države.

Naravna posledica individualizma je bila vojaška monarhija. Kakor hitro izginejo komunistični instinkti, se mora pojaviti moč, ki izsluži požrtvovalnosti, discipline, samozatajevanje, ker se te same po sebi pojavijo. Tako je prišla Grčija skupaj z individualistično perzijsko državo v roke makedonske vojaške monarhije. Ta helenska država je morala kasneje podleči plemenu, pri katerem so bili komunistični instinkti še močni: Rimu.

S tem stopimo v tretjo periodo: romanskega internacionalizma. Prav tako hitro, kakor je bil grški komunizem zastrupljen po perzijskem individualizmu, je helenski (grški) individualizem spodjedel rimski komunizem in vojaška monarhija je zmagala tudi v Rimu. Kot naslednika in služabnika

leži na posesti zemlje. (Odtod še kasnejši medsebojni vpliv Judov in Egipčanov na njihovo filozofijo.) Ker Hebrejci (Judji) ne podjarmijo domačega prebivalstva Kanaana, temveč jih pomore ali preženejo, ne tvorijo nobene vojaške kaste, temveč tvorijo pod varstvom svojih gora kmečko republiko samo z dvema stanovoma: ljudstvo in duhovniki. Odtod Judova lastna vladna oblika teokracije. Kraljestvo se razvije šele kasneje kot potrebno vojskovođstvo v boju za obstoj proti zunanjim sovražnikom. Istočasno se razvije Judova lastna oblika monoteizma (= vera v enega samega boga, ki je močnejši kakor bogovi vseh drugih plemen in ki je torej edini vsemočni bog).

(Nato opisuje Kautsky boj med rimsko cerkvi in raznimi narodi, razredne boje v srednjem veku, potem pa preide na novo zgodovino kapitalizma.) Kapital! Pojav, kakor ga doslej še ni bilo. Kapitalisti tvorijo posebni človeški razred, ne da bi bili kako posebno plemu, kakor smo videli doslej. Vsi drugi razredi so imeli vsaj komunistične tradicije; kapitalist pa je nastal in vlada samo z individualizmom. Ni zmagal s svojo močjo niti s svojo višjo kulturo, temveč s svojo posestjo, to se pravi, njegova moč raste s propadanjem drugih članov njegovega razreda. Zato nikjer ne najdemo tako močnih individualističnih instinktov, kakor pri kapitalistih. Niso zmagali s svojo močjo, temveč s slabostjo drugih. Zadolžitev držav in plemstva jim je podvrgla obeje, beda kmečkoga stanu jim je dala mezdne delavce. Kot nosilka individualizma buržoazija krepí vojaško monarhijo. Švicarska kmečka republika ni noben protidokaz. Francija je republika le zato, ker so tu trije pretendenti za prestol. Buržoazija ni nikdar stremela po republiko, temveč vedno le po tem, da monarhijo napravi za svoje orodje. Po tem je stremela vedno na mir, zakonit način, ker radi svoje individualistične narave ne vzdrži fizičnega boja za obstanek. Kjer je bil tak boj potreben, kjer je bila buržoazija napadena, tam so boj izvajali drugi — proletari. V Angliji med revolucijo poljedelci, v Franciji mestni proletari.

S proletariatom se pojavlja nov igralec na odru. Zanj je prav tako težko najti nekaj podobnega kakor za kapital. V antičnem svetu so sicer tudi bili bogati in revni. Toda revni so bili le propadli posestniki, niso bili nobeni delavci. Da niso mogli nikdar napraviti posrečene revolucije, da sploh niso hoteli socialne revolucije, temveč samo obnovo prejšnjega stanja, je naravno. S temi ni primerljati modernega mezdne delavca, tudi ne sužnja. Mezdni delavec ne pripada nižji rasi, kakor je antični suženj vedno bil.

Sedanja kot vsaka individualistična družba mora propasti radi nazadovanja prebivalstva in radi nesposobnosti za boj za obstanek. Vprašanje je samo v tem, s čim nadomestiti to družbo. Ali naj neko drugo ljudsko plemu prevzame in dalje razvija njene pridobitve? Nobenega ni, ki bi bil sposoben za to. Delavski razred edini ima sposobnosti za to.

V kateri smeri pa bo delavski razred dalje razvijal to družbo? To smer predpisuje delavskemu razredu boj za obstanek. Boja za obstanek delavskega razreda se ne da voditi z orožjem posesti ali višje kulture, temveč z fizično premočjo, s strjenostjo množice. Boj za obstanek proletariata se da voditi le z organizacijami, ki krepí njegove komunistične (Kakor v vsakem članku, je tudi na tem mestu treba razumeti to besedo kot "nagibi skupnosti, vzajemnosti", in ne si predstavljati pod njo posebne politične organizacije, kakor je po vojni nastala), nagibe, ki sicer sploh niso pri spodnjih plasteh tako oslavljeni, kakor pri višjih. Izkušnja uči, da vsa individualistična pomožna sredstva delavskega razreda — podjetela, dočim so nezravnjiva vsa sredstva, ki kajojo komunistične instinkte. Predvsem urkovne organizacije. Šele ko bodo komunistični nagibi nadse močni, more delavski razred zmagati.

Op. ur. To razpravo je Karl Kautsky napisal že 1876. l. in o je ponatisnil leta 1928 v svojem delu "Materialistische Geschichtsauffassung". Zgodovinska zmaga Detroit, Mich. — Ze znana stvar je, da se je unija avtnih delavcev podala tudi Henry Fordu. "Ukrotiti smo kralja avtov," so vzklikali delavci. Radovolji so se, ker se je pred tem bahal, da neč imeti z unijo nikakršnega opravka. Tudi delavci slovenske narodnosti imajo pri tem nekaj zasluge. Povprečno nedvomno toliko, ako ne več, kot vsaka druga narodnostna skupina. Ponosem sem na one naše ljudi, pa če so bile njihove slike v novinah ali ne, ki so piketirali in se niso bali nicesar. Bil sem med njimi in videl. Aeroplani so bili nad nami in pehotni straž okrog nas, proti nam vse polno. Aeroplanski letalci so tekali tik nad nami in smekali slike, da vidijo, kdo je kdo v prednjih vrstah te borbe. Sicer je družba zatrdila, da tist letala niso bila njena, kar je verjetno. Kajti bogata korporacija ima lahko mnogo drugih prijateljev. Biti na piketni liniji pomeni, da vidiš pred sabo vsa sredstva oblasti. Oklopne avte, oborožene čete, ki jih spremljajo zaloge solzavici, ambulane, vozove itd. V tem slučaju pa nas je bilo preveč. Armada delavcev kar 27 milj naokrog tovarn kralja avtov. Neke dan se srečava na piketni liniji s slovenskim fantom, ki dela v istem oddelku ogromne tovarne kakor jaz. Domenila sva se pregledati vse piketne vrste 27 milj naokrog. Povsod sva dobila kakega slovenskega korenjaka, ki je svojo službo na določenem prostoru vestno vršil. Zasluga za zmago pri Fordu v Dearbornu gre torej vsem, ko kaj irtvovali zanj. Henry Ford je bil skrajno trmast. Njegov protinunjski manager Harry Bennet, ki je imel na razpolago karkoli bi ga stalo, da se uniči unijo, je borbo izgubil. Delavska sloga je zmagala. In unija CIO je dobila tisoče novih članov. Lahko bi pisal vse večer, kar se je dogajalo v času stavke, a si lahko sami predstavljate, kaj pomeni zmaga unije v podvzetju, ki uposljuje blizu sto tisoč delavcev. John Plachter. Zastopnik Barborich vabi Milwaukee, Wis. — Vabim rojake v Milwaukeeju in iz bližnjih krajev na piknik slovenskega socialističnega kluba, ki se bo vršil v nedeljo 13. julija pri Franku Klopčiču v New Berlinu, to je ob cesti št. 15. Peljete se do 84. ceste. Od tam dalje bodo vozili na piknik busi. Iz Milwaukeeja vzemite kar 19, ki vozi po W. Greenfield in se peljete do Konca. Od tam naprej vzemite klubov bus. Upam, da bomo imeli lep dan in da nam bodo šli v ta namen vsi svetniki na roko. Berlin bomo zasedli, dasi brez orožja, na prijateljski način, ker smo v dežel, ki je za mir. Pozdrav sodrugom in čitateljem Proletarca. Louis Barborich.

KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE

KOMENTARJI

"Neodvisna Hrvatska" je sporočila Hitlerju, da je pripravljena Nemčiji pomagati v vojni z Rusijo, oziroma zoper "komunizem".

Eselpisti so delavska politična sekta, ki vztraja že nad 50 let. Ko se je v nji pred okrog 40 leti dogodil razkol...

Naciji so spet v "križarski vojni" proti "komunizmu". V resnici jim ni "komunizem" nič v napotje, žele pa rusko žito, ruske rude in nafto iz ruskih oljnih polj.

Tudi demokracija ima čudna potta. Ne samo "božja previdnost". V prejšnji vojni je bila najbolj nedemokratska država na svetu — ruski carizem — v zvezi z demokracijo, sedaj pa so na strani najbolj protidemokratske Nemčije dve najbolj demokratski deželi, namreč Švedska in Finska.

Na Hrvatskem morajo židje imeti na hrbtni vst in obleko židovski znak in pa črko "Z". Vsi židovski lokali in prodajalne so enako zaznamovani. Kjerkoli se morajo židje zaznamovati, to ob enem pomeni, da je svobodščin v dotični deželi konec tudi za druge ljudi.

"Nenapadalni pakt" je najpriljubljenejša fraza modernih diktatorjev. Podpisajo ga komurkoli, in ne le za kak teden, nego za kolikor let kdo hoče. Nemčija in Rusija sta jamčili s takim paktom nedotakljivost Poljske, Italije in Nemčija sta imeli nenapadalni pakt z Jugoslavijo, in tako bi lahko naštevati deželo za deželo.

Frank Kerže slovske klerikalce v starem kraju pravilno ocenjuje, ko pravi, da kadar so se njihovi prvaki, oziroma dr. Korošec, kaj sprli s Srbi, so se zatekli k Mussoliniju.

Neki Voglar v Girardu, O. piše v Am. Slovencu, da socialisti "nimajo kaj pokazati" in da niso še nikdar niti "eno uro preživeli nobenega človeka, kot jih morajo nune, tudi socialiste, ne samo naše ljudi."

Slovenski katoličani v Ameriki se upravičeno ponašajo z uspehi. V Lemontu imajo novo palačo in cerkev slovenski frančiškani in blizu njih slovenske šolske sestre, ali nune, kakor jih nekateri imenujejo.

Hrvatski kralj "Ajmo" (ne Aimone kot ga označuje Rev. Trunk) bo menda ostal pozabljen kakor je kralj Mussolinijeve Italije.

"Marial" Kvaternik je obljubil Hrvatom razviti armado, ki bo "mogočna" in vredna slavne zgodovine hrvatskega kraljestva. V Berlinu se mu smejejo, a šalo so mu vseeno dovolili.

Ivan Jontez sporoča v Prosveti z dne 25. junija, da se postavlja od slovenskega literarnega sveta. Posvetil mu je vse svoje zmožnosti. A človek, ki dela, mora tudi živeti, to se pravi, potrebuje to mu dohodki, ki pa jih slovenski literarni svet ni nudil nikomur niti v starem kraju, kaj šele tu!

Frank Kerže slovske klerikalce v starem kraju pravilno ocenjuje, ko pravi, da kadar so se njihovi prvaki, oziroma dr. Korošec, kaj sprli s Srbi, so se zatekli k Mussoliniju.

Neki Voglar v Girardu, O. piše v Am. Slovencu, da socialisti "nimajo kaj pokazati" in da niso še nikdar niti "eno uro preživeli nobenega človeka, kot jih morajo nune, tudi socialiste, ne samo naše ljudi."

Slovenski katoličani v Ameriki se upravičeno ponašajo z uspehi. V Lemontu imajo novo palačo in cerkev slovenski frančiškani in blizu njih slovenske šolske sestre, ali nune, kakor jih nekateri imenujejo.

Hrvatski kralj "Ajmo" (ne Aimone kot ga označuje Rev. Trunk) bo menda ostal pozabljen kakor je kralj Mussolinijeve Italije.

"Marial" Kvaternik je obljubil Hrvatom razviti armado, ki bo "mogočna" in vredna slavne zgodovine hrvatskega kraljestva. V Berlinu se mu smejejo, a šalo so mu vseeno dovolili.

Ivan Jontez sporoča v Prosveti z dne 25. junija, da se postavlja od slovenskega literarnega sveta.

Frank Kerže slovske klerikalce v starem kraju pravilno ocenjuje, ko pravi, da kadar so se njihovi prvaki, oziroma dr. Korošec, kaj sprli s Srbi, so se zatekli k Mussoliniju.

ocenjuje, ko pravi, da kadar so se njihovi prvaki, oziroma dr. Korošec, kaj sprli s Srbi, so se zatekli k Mussoliniju. Vedno so imeli pred očmi edino interese cerkve, in to je vzrok, čemu so bili tako dobro zapisani v Rimu. Ako si jim omenil komunista, ali komunizem, so se raztogotili in brez oklevanja pomagali Mussoliniju in Hitlerju v kampanji proti "komunizmu", dokler se nista pobotala z njim.

Neki Voglar v Girardu, O. piše v Am. Slovencu, da socialisti "nimajo kaj pokazati" in da niso še nikdar niti "eno uro preživeli nobenega človeka, kot jih morajo nune, tudi socialiste, ne samo naše ljudi."

Slovenski katoličani v Ameriki se upravičeno ponašajo z uspehi. V Lemontu imajo novo palačo in cerkev slovenski frančiškani in blizu njih slovenske šolske sestre, ali nune, kakor jih nekateri imenujejo. Vse troje, s posestvom vred, stane nad pol milijona dolarjev. A Slovenec je sedaj poleg Prosvete najbolj razširjen slovenski dnevnik. In slovenske župnije so si skoraj vse postavile nove cerkve, ali pa župnijska poslopja, ali pa jih prenovile.

Hrvatski kralj "Ajmo" (ne Aimone kot ga označuje Rev. Trunk) bo menda ostal pozabljen kakor je kralj Mussolinijeve Italije. Slabo za Hrvate in Italijane je to da so taki troji silno dragi.

"Marial" Kvaternik je obljubil Hrvatom razviti armado, ki bo "mogočna" in vredna slavne zgodovine hrvatskega kraljestva. V Berlinu se mu smejejo, a šalo so mu vseeno dovolili.

Ivan Jontez sporoča v Prosveti z dne 25. junija, da se postavlja od slovenskega literarnega sveta. Posvetil mu je vse svoje zmožnosti. A človek, ki dela, mora tudi živeti, to se pravi, potrebuje to mu dohodki, ki pa jih slovenski literarni svet ni nudil nikomur niti v starem kraju, kaj šele tu!

Frank Kerže slovske klerikalce v starem kraju pravilno ocenjuje, ko pravi, da kadar so se njihovi prvaki, oziroma dr. Korošec, kaj sprli s Srbi, so se zatekli k Mussoliniju.

Neki Voglar v Girardu, O. piše v Am. Slovencu, da socialisti "nimajo kaj pokazati" in da niso še nikdar niti "eno uro preživeli nobenega človeka, kot jih morajo nune, tudi socialiste, ne samo naše ljudi."

Slovenski katoličani v Ameriki se upravičeno ponašajo z uspehi. V Lemontu imajo novo palačo in cerkev slovenski frančiškani in blizu njih slovenske šolske sestre, ali nune, kakor jih nekateri imenujejo.

Hrvatski kralj "Ajmo" (ne Aimone kot ga označuje Rev. Trunk) bo menda ostal pozabljen kakor je kralj Mussolinijeve Italije.

"Marial" Kvaternik je obljubil Hrvatom razviti armado, ki bo "mogočna" in vredna slavne zgodovine hrvatskega kraljestva. V Berlinu se mu smejejo, a šalo so mu vseeno dovolili.

Ivan Jontez sporoča v Prosveti z dne 25. junija, da se postavlja od slovenskega literarnega sveta.

Frank Kerže slovske klerikalce v starem kraju pravilno ocenjuje, ko pravi, da kadar so se njihovi prvaki, oziroma dr. Korošec, kaj sprli s Srbi, so se zatekli k Mussoliniju.

Neki Voglar v Girardu, O. piše v Am. Slovencu, da socialisti "nimajo kaj pokazati" in da niso še nikdar niti "eno uro preživeli nobenega človeka, kot jih morajo nune, tudi socialiste, ne samo naše ljudi."

Slovenski katoličani v Ameriki se upravičeno ponašajo z uspehi. V Lemontu imajo novo palačo in cerkev slovenski frančiškani in blizu njih slovenske šolske sestre, ali nune, kakor jih nekateri imenujejo.

SOVJETSKA UNIJA SILA TUDI V ZRAKU

Sovjetska Unija se je z stališča svoje obrambe v resnici oboroževala lo proti dvema volesilama: zoper Nemčijo, s katero je sklenila skrajno ponskreščeni desetletni nenapadalni pakt, in proti Japonski.

Drugim slovenskim pisateljem je bilo pisateljstvo "postranski poklic". Sicer bi naš narod lahko vzdrževal tudi v Ameriki nekaj poklicnih pisateljev, če bi bil tako kulturn, kot pravnik, da je. Ako ima pol milijona dolarjev za Lemont, in ako lahko vzdržuje v svojih župnijah okrog 300 ljudi, bi mu ne bilo preteško dati nekaj opore tudi literatom.

Hitler je z napadom na Rusijo stavil vse. S tem izgubi, ali pa pade. On ima vero, da se mu vse, za kar se odloči, posreči. A Rusija je trd oreh. Ako ga stre, bo svet njegov. Ali če ne ves svet, ga bo vsaj tri četrtine pod njegovo nadvlado.

Aleksander Krenski je Rus tudi po čustvih. Predno so ga boljševiki strmoglavili, je verjel, da bo iz Rusije napravil demokratsko državo. V sedanjih njeni tragediji je izjavil, da naj ji pomagamo, kar je pošteno, kajti Rusija pod Stalinom je saj Rusija. Pod Hitlerjem bi morala biti le prilježnica tretjega rajha.

Henry Ford se že mnogo let zanima za svetovne probleme. V prejšnji vojni je najel posebno ladjo, ki naj bi bila nosilka miru vsem narodom. Pa so se pacifisti na nji stekli in Fordove mislije je bilo s tem konec. Henry se je oddahnil in si mislil: Veliko me je stalo, pa kaj zato!

"America First", v kateri so združeni ameriški izolacionisti in pacifisti, je organizacija borbe proti podpiranju Velike Britanije. To je še posebno pokazala, ko se Hitlerjeva armada udrla v Rusijo. Njene simpatije do Hitlerjeve Nemčije so tolikšne, da jih je ob tej priliki izpuhtela z vso silo na dan.

Dve važni priredbi Cleveland, O. — Naše aktivnosti v prosti naravi so v polnem razmahu. Kulturna, podporni in druga društva ter ustanove prirejajo izlete, kot je v poletju običaj, in vabijo na poset. Največ poletnih zabav v Clevelandu se vrši na prostorih federacije društev SNPJ.

Cleveland, O. — Naše aktivnosti v prosti naravi so v polnem razmahu. Kulturna, podporni in druga društva ter ustanove prirejajo izlete, kot je v poletju običaj, in vabijo na poset.

Cleveland, O. — Naše aktivnosti v prosti naravi so v polnem razmahu. Kulturna, podporni in druga društva ter ustanove prirejajo izlete, kot je v poletju običaj, in vabijo na poset. Največ poletnih zabav v Clevelandu se vrši na prostorih federacije društev SNPJ.

Narodni Glasnik je moral spet kar preko noči spremeniti "novo linijo" v še eno "novo linijo". Prejšnja je morala na smetišče. Najnovejšo "novo li-

nijo" je ameriški komunistom določil predsednik njihove stranke W. Z. Foster. Roosevelt ni več "war monger" in Churchill ne vodi imperialistične vojne, pač pa je sedaj zločinec Hitler. Ako bi komunisti ne verovali v jezuitsko pravilo, da namen posvečuje sredstva, pa morda ne bi bilo sedanje imperialistične vojne.

Hitler je z napadom na Rusijo stavil vse. S tem izgubi, ali pa pade. On ima vero, da se mu vse, za kar se odloči, posreči. A Rusija je trd oreh. Ako ga stre, bo svet njegov. Ali če ne ves svet, ga bo vsaj tri četrtine pod njegovo nadvlado.

Aleksander Krenski je Rus tudi po čustvih. Predno so ga boljševiki strmoglavili, je verjel, da bo iz Rusije napravil demokratsko državo. V sedanjih njeni tragediji je izjavil, da naj ji pomagamo, kar je pošteno, kajti Rusija pod Stalinom je saj Rusija. Pod Hitlerjem bi morala biti le prilježnica tretjega rajha.

Henry Ford se že mnogo let zanima za svetovne probleme. V prejšnji vojni je najel posebno ladjo, ki naj bi bila nosilka miru vsem narodom. Pa so se pacifisti na nji stekli in Fordove mislije je bilo s tem konec. Henry se je oddahnil in si mislil: Veliko me je stalo, pa kaj zato!

"America First", v kateri so združeni ameriški izolacionisti in pacifisti, je organizacija borbe proti podpiranju Velike Britanije. To je še posebno pokazala, ko se Hitlerjeva armada udrla v Rusijo. Njene simpatije do Hitlerjeve Nemčije so tolikšne, da jih je ob tej priliki izpuhtela z vso silo na dan.

Dve važni priredbi Cleveland, O. — Naše aktivnosti v prosti naravi so v polnem razmahu. Kulturna, podporni in druga društva ter ustanove prirejajo izlete, kot je v poletju običaj, in vabijo na poset. Največ poletnih zabav v Clevelandu se vrši na prostorih federacije društev SNPJ.

Cleveland, O. — Naše aktivnosti v prosti naravi so v polnem razmahu. Kulturna, podporni in druga društva ter ustanove prirejajo izlete, kot je v poletju običaj, in vabijo na poset.

Cleveland, O. — Naše aktivnosti v prosti naravi so v polnem razmahu. Kulturna, podporni in druga društva ter ustanove prirejajo izlete, kot je v poletju običaj, in vabijo na poset. Največ poletnih zabav v Clevelandu se vrši na prostorih federacije društev SNPJ.

Narodni Glasnik je moral spet kar preko noči spremeniti "novo linijo" v še eno "novo linijo". Prejšnja je morala na smetišče. Najnovejšo "novo li-

skih trgovcev, ki se zabavajo po svoje ali pa balinajo. V nedeljo 6. julija bo na tem prostoru za Cleveland važna prireditev, namreč piknik kluba št. 27 JSZ in pevskega zbora Zarja. Mislim, da ni odveč, če apeliram, da se ga vsi udeležite.

Teden pozneje, to je, v nedeljo 13. julija bo ravno tam prireditev kluba št. 49 JSZ. Torej ne kaže drugače, da tudi to posetimo, saj kot sem že rekel, se v teh vročih dneh najboljšo počutimo pod košatim drevmem in pri kozarku hladnega piva na farmi SNPJ.

Torej prav tako na svidenje tudi na pikniku kluba št. 49 JSZ. Saj sodrugi ne delajo zase, nego se v aktivnostih le prizadevajo koristi splošnosti in napredku delavstva. Njihov namen je pripomoči k socialnim pravicam in v boljšo človeško družbo. Le razumno, zavedno delavstvo lahko deluje k tem ciljem ter uspešno zavrača nazadnjaštvo. Odklanja kakršnokoli diktaturo in se bori z demagoštvom med nami. Njihova stremjenja so iskrena in poštena, torej so taki delavci vredni, da se jim vsi ljudje naprednega mišljenja pridružimo in jim pomagamo v njihovih aktivnostih.

Dne 21. junija to leto je minilo 25 let, od kar sta stopila v zakon naša dobro znana prijateljca in podpornika John in Anna Filipič. Oba sta bila in sta vedno naklonjena delovanju naprednih Slovencev v Clevelandu in drugje ter rada pomagata. Za na večer omenjenega dne sta povabila nekaj prijateljev, da so z njima vred praznovali njun jubilej.

Imata hčerko Sylvijo, ki je pohajala tudi v šolo za slikarstvo, kjer je podučeval pokojni H. G. Perušek. Sylvija je pokazala v slikarstvu dober talent. Nekaj njenih del je bilo že razstavljenih.

John in Anna Filipič vodita trgovino živilskih potrebščin na 140. cesti. V tej obrti sta že prilično let.

K njeni 25-letnici srčnega zakonskega življenja iskrene čestitke in voščimo jima še mnogo sreče v bodoče!

Poročevalec J.F.D.

S Proletarčevega piknika

Chicago, Ill. — Slovenske naselbine imajo poleg svojih dvo- ran tudi svoje posebne prostore, kjer v poletnem času prirejajo piknike in veselice. V vsaki večji naselbini so nam po opisih in vabilih znani taki prostori po imenih. Močilnikarjeva, Pintarjeva farma v Clevelandu in sedaj farma federacije SNPJ so znana imena vsakemu čitatelju naših listov. Nič manj ni so znana imena pikniških prostorov čikaških Slovencev kot "kranjski hriček", Stežinarjev (sedaj Skavičev) in pa Keglov vrt. O teh prostorih sem mnogo čital v Forest Cityju še prejšnja leta. Imena so mi bila znana. Vedel pa seveda nisem, da so vsi ti trije kraji blizu skupaj in da ležijo vsi ob eni cesti. Skavičeve in Keglove prostore lastujeta naša poznana rojaka, "kranjski hriček" pa je posest vseh. Nahaja se namreč v takozvanem Forest Preserve, in je občinska last čikaškega okruga. Za piknike je prostor ti- stega, ki ga prej zasede.

Proletarec, če se ne motim, je imel sedaj že tri leta zaporedoma svoj običajni piknik na Keglovih prostorih. Lansko leto nam je izlet delno pokvarilo kislilo in mrzlo vreme, letos pa je bilo kakor zanalasč vroče, kar je najboljši pripomoček za uspeh. Vreme nam je bilo torej to pot naklonjeno in kakor je pokazal obilen poset, so nam naklonjeni tudi še številni naši ljudje, ki so se udeležili piknika. Keglovi prostori imajo vse kar je za pikniški prostor potrebno. To je, dovolj prostora za parkiranje avtov, ima mnogo drevja, sence, hriček in dolino. Tista mala in zelo prijazna dolinica je neprestano zasedena po naših balincarjih. Če boste kdaj na teh prostorih in na naših priredbah iskali Filipa Godina, Francka Udovica, Fr. Podlipca in še nekaj drugih naših starih korenin, potem pojte pogledati v to dolinico, kjer jih boste gotovo našli. Iz te dolinice seveda pridno prihajajo nazaj — na hriček, kjer je dovolj mokrote in mazila. Kroglja pač ne gre ako se nekoliko ne prilije in primaže, kar je v polnem skladu z zabavo in gmotnim uspehom. Kakor sem že prej omenil, je ta dolinica vedno zasedena, kar se mi je sprva čudno zdelo. Sedaj pa sem končno le pogrnal skrivnost in priljubljenost te dolinice za naše balincarje. Vsa nov igralec se poslužuje ravnicine v dolinici, naši stari balincarji, katerim je prostor dobro znan, pa napetega hrička. Kadar bližajo ne bližajo naravnost vodoravno, temveč jo zapodijo v breg, kjer se moč zaleta ubije, pa se kroglja počasi vali nazdol toliko časa, da najde drugo krogljo na katero se nasloni. No in kadar se enkrat nasloni na drugo že veste kaj sledi, "moja, ali naša je", in kadar je "naša", se jo potem proda za pet vrčkov ali več, odvisno je od skupine igralcev.

Zadnje nedelje je bila ta dolinica premajhna. Sprvega so jo imeli v oblasti sami moški. Pozneje so v njo udrlje tudi ženske pa so se valile krogle vse naskrizem tako, da se vsa- silih ni dalo več razločiti katera je "naša" ali "vaša". Nekaj jih je pričelo vrh hriba, kateri so se pritoževali, da jim ubajajo v dolinico. Neki rojak, ki je balinal s svojo ženico, je kričal v dolino "moja gre dol, moja gre!" "Le pusti jo, naj gre, mu je odgovarjal balincarji par v dolinici, "bom pa svojo gor poslov". Mrak, oziroma noč je izpraznila dolinico balincarjev, balincarjev samo prvim, ker kakor hitro so ti odšli s krogli, jo je okupirala mladina, katera ni nič manj njen prijatelj in napetega hrička, kakor strastni balincarji.

Ko že toliko pišem o dolinici, ne smete misliti, da je bilo na hričku vse mrtvo. Hriček je imel kakor sem že prej omenil, moč, mazilo in vrtilo (ples). "Ne vem, kam ga danes zlivam," se je pritožil rojak pri jaslih, "točiš mi in točiš, pa nič ne zaleže." Nasmehnil sem se mu. Izpraznil je čašo in odšel na plesišče, kjer ni bila zanj nobena melodija prehitra. Nič čudnega ni, sem si mislil pri sebi, če neve kam zлива. Ako bi jih jaz sukak kakor jih je on v toki vročini, bi mogel imeti na brhru Brento (škropilnico, kakršno rabijo v vinogradih). Za baro smo bili "bizi", da ni bilo časa nobenega poznati. Marya Omahova pa je merila tikete kar po cele vatle. Zelo dobre volje je bil Charles. Kaj bi tudi ne bil, saj je tajnik kluba in navadno odpade nanj največje breme. Charles je tega vajen, kakor so vajeni vsi drugi sodrugi in sodružice, kateri so skoraj stalno vpreženi z različnimi deli pri priredbah, in jim je uspeh zadoščenje in plača za vse.

Zelo dobro aranžmo tega piknika je napravil odbor, v katerem so bili Frank Zaitz, John Rak, Joe Drasler, Joseph Turpin, Oscar Godina, Charles Pogorelec in nekaj drugih. Obnesla so se vabilna pisma, katera so bila poslana prijateljem in somišljenikom. Slišal sem, ko mi je rojak zaupal, da je prišel zato, ker je dobil vabilo; in s seboj je privedel še druge. Zelo dobro je bila zastopana tudi So. Chicago. Videl sem Johna in Joe Kosicha, F. Og- larja in Malneričevo družino. Iz Pullmana, kakor kličejo ju- žni del mesta Roslanda, so bili Jakob Pucovi, kateri so skoraj na vsaki naši priredbi. Najbrž jih je bilo tudi več drugih iz bližnjih mest, katerih nisem videl ali pa ne poznal. Zelo pozno v noč nas sta Charles in Turpin razvozilava domov tiste, kateri smo pospravili. V sezna- mu naših priredb pa bo ostal zaznamovan zelo uspešen piknik Proletarca, katerega list zaslužji. Anton Zaitz.

Bernard Shaw o morali Sloviti angleški dramatik, ki je po rodu frec, pravi v svoji komediji "Zdravnik na razpotju": "Jaz ne verjamem v moralo. Morala obstoji namreč v tem, da človek sumi druge, da niso pravilno poročeni."

ZA LIGNE TISKOVINE VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH SE VEDNO OBRNITE NA UNLJSKO TISKARNO Adria Printing Co. 1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL. Tel. MOHAWK 4707 PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

Prva slovenska pralnica se priporoča rojakom v Chicago, Cicero in Berwynu. Parkview Laundry Co. FRANK GRILL in JOSEPH KOZDRIN, lastnika Fina postrežba — Cene zmerne — Delo jamčeno Telefoni: CANAL 7172-7173 1727-1731 W. 21st Street CHICAGO, ILL.

Naslov ze list in tajništvo je: 2657 So. Lawndale Avenue Chicago, Illinois

PRISTOPAJTE K SLOVENSKE NARODNI PODPORNJI JEDNOTI USTANAVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET CLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO NAROČITE SI DNEVNIK "PROSVETA" Naročnina za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

FINSKA ZNOVA V VOJNI

VSEVOLOD IVANOV: POVEST O SEBI

Finska je sedaj brez svoje krievde znova v vojni. Dve vesilji jo smatra med sabo za strateško točko, pa je zato med njima tekma, kdo da si jo čimprej pridrži. Kar se finskega naroda tiče, bi bil rad svoboden in se ne bi umel v vojni, ako bi bilo od njega odvisno. Toda Nemčija hoče Finsko za svojo bazo, in Rusija ima interese na tem, da ji Hitler ne pride za hrbet. Finska pa je žrtva v teh manevrih. Sledeče je nekaj opisa o nji.

Finska je sama po sebi revna, ker njena zemlja je skopa, podnebje mrzlo. Finska očara človeka po veličini svoje samote in trpkosti nedotaknosti. Zima trpi dolgo časa. Več kakor šest mesecev v letu prežive Finci v ledu in snegu. Šele v aprilu razbijejo vode ledeno skorjo. Večkrat so že proslavili prvi mraz in snežnih viharjih. Toda tedaj se zgodi čudež: solnce hipoma prebudi vsi naravo, breze se odenejo z nežnim svežim zelenjem, siva polja in suhi travniki se bohotijo v pisnih barvah. Pomladi, kakor jo mi poznamo, skoro ni, ker mrzla zima hitro preide v poletje z vročim solncem, z zapadnimi vetrovi popoldne in s hladno, sanjavo tišino zvečer. V juniju sije solnce podnevi in ponoči. Tedaj uživa finska mladina bele noči.

Led je v desetisočletjih razkral deželo in se stajal v 30-000 večjih in manjših jezera, da je ostalo le malo prostora za pesek, hlovice in rodovitno zemljo, na kateri so v stalinem boju s kruto naravo zrasli finski gozdovi. Čim bolj gre človek proti severu, tem bolj ga osvaja samota pokrajine.

Neumljena granitna tla, jezera in deročje vode, mrz in samotna silijo Finca k herojskemu boju z naravo za svoje obstanek. Ta boj oblikuje značaj Fincev, ki so molčiči, trdi, resni in odločni ljudje.

Zato je Finska tudi dežela plemenitega športa. Zato finski tekmovalci uspešno tekmujejo in zmagačejo nad predstavniki mnogo večjih narodov.

Trd boj z naravo, stoletni boj za narodno samostojnost in severnjaška razumnost sta vzbudila v Fincih tudi zmisel in razumevanje za pravo združništvo, ki naj z medsebojnim sodelovanjem združnikov olajša gospodarske skrbi.

V severnih skandinavskih državah je itak združništvo najmočnejše razvito izmed vseh evropskih dežel. Zadržna misel je prodrla tako med delavce kakor kmete in obrtnike, tako da je skoro ves finski narod organiziran v združenja.

Veliki finski roman "Sedem bratov" (spisal Aleksis Kivis) nazorno razodeva zdravo ustvarjalno moč združnega

gibanja: Sedem bratov, ki jih ne more rediti očetova domača, sklene, da jo zapuste, in gredo ustanovit nov skupen dom. Skupno odidejo v neobljuden kraj, s sedemkratko moško močjo vihte sekire in orjejo in v drugo poletje že zavalove žitna polja iz divjine in pustinja. Različni so si po značaju in temperamentu, toda drug z drugim dele srečo in nesrečo, tovariško in neustrešeno delajo za skupno blaginjo. Tako se je finsko združništvo rodilo iz različnih potreb, nastale so razne oblike združenj, toda vse skupaj je vedno vodil isti cilj. Do spopada med Rusijo in Finci v prejšnji vojni so zavzele združenja na Finskem odločujoče mesto v gospodarskem in kulturnem življenju države in Fince vidi v združenju eno važno pot k zboljšanju gospodarskega stanja. Skoro vsak odrasel Fince je član kake združenja.

Združništvo daje lice in izraz v vsej deželi. Tako je prišel Švéd Ohde na deževne aprilske dan v kmečko vas Lapna: sredi vasi stoji građu podobni občinski dom. Poleg občinskih prostorov je v njem gostilna in kavarna in tako je občinski dom središče družabnega življenja. Vas šteje 14.000 prebivalcev. V vasi so tri konzumne prodajalne, sedem združnih mlekarn, šest kreditnih blagajn, zadržna za plemenske bike, zadržna za pridelovanje in prodajo svinjske masti, zadržna za stroje in še razne združne in kulturne organizacije. Najmočnejša zadržna v Lapni je konzumno društvo "Lapnan Osuuskauppa" s 1400 člani in s prometom 11 milijonov finskih mark. V središču vasi ima veliko, moderno poslopje z vzornim skladiščem.

V vasi Tampere je prisotnoval združnemu zborovanju. Štiri ure so s čudovito stvarnostjo obravnavali upravne in poslovne zadeve. V diskuzijo so posegli zastopniki vseh političnih struj socialisti in konservativci. Čeprav se volijo odborniki po političnih listah, se v debati razpravlja stvarno o potrebah članov in združenj. Brez gost, brez kričanja, samo dejstva, številke, stvarni argumenti.

Tako je bilo na Finskem. Sedaj je zopet v vojni.

Ni je večje žalosti, nego gorviti o sebi.

I. Nad Karakorumskim skalovjem (nekotič je stal tam šotor Cengiz-khana) sta zdaj pesek in veter. Tja sem šel z vetrom tudi jaz. Šel sem mimo. — Vse bo minilo, a za žalostjo se razcveta veselje kakor neobsežen cvet. Vsako pomlad zraste trava, vsako jesen lete žerjavi v Egipt.

II. Sedem let nisem videl očeta in poleti 1918. leta sem ga videl zopet. Stopil mi je naproti pred šolsko ograjo, nasmehnile so se mu ožgane ustnice nad subim košenim životom. Zlostno je otipal iz vreče narejene hlače in se razjokal. Imel je tak obraz, kot da je jokal sto in sto let.

A v mojih možganih ni njega in ni veselja. Spominjam se zadnjega dneva pred begom iz Omska: šli so vozovi po prašnih soparnih ulicah, naštel sem jih sedemdeset in šel sem proč. Ljudje so rekli: Čehi so jih postrelili.

Nemara so jih postrelili ali pa so bili ubiti v boju... Peljali so jih zjutraj zarana, v naglici, na mrtvece je legal in se zopet otresal ž njih rožnati iriški prah in isti prah je bil na meni. Tudi jaz sem mrtvec, samo da sem utekel.

Mati ima tesno prepašen, kvišku štrlec trebuh in njen obraz je obledel kakor jesenska trava. Tiho me gleda in vpraša:

— Kako pa ti je ime zdaj? — Vasilij, odgovorim jaz.

Ona prestrašeno molči: jaz imam tuje ime in tuj priimek. Zadaj za njo se smeje z nerazločnim idiotskim smehom brat moj, Paladij: tenkorok in tenkonog z velikanskim, napihnjenim trebuhom (on ima razširjeno vrance, malarijo in bogve kaj še), očesno jabolko je sijevkastostivo, zenica pa mu je rumena.

— He-i-hee... se smeje skozil nos in cvileče. Mati skriva mojo vojaško puško, zašito v

pernico. Oče, Vjačeslav Aleksjevič mu je ime, mi kaže v naglici za zimo nakupičena živila, in od spodaj navzgor, gledajoč mi pod obrvi (jaz sem za glavo višji od njega) pravi: — Saj se bomo pretolkli, Vasilij Semjonovič, a?... Koliko imen imaš ti, bogat človek si, a...
III. Trije dnevi so cveteli v dišavah kosaških pirtiških vasi: v dišavah gnoj, debelorepih, kakor slad kislosladkih ovac, slanih luž v suhem traju... Šel sem na lov. Imel sem cele vreče divjih rac, en naboj pa sem pozabil vzeti ven. Zvečer, ko sem sedel pod skednjom in pisal svojo povest, si je izmislil Paladij šalo, nameril na očeta in sprožil petelina.

Oče je obležal poleg mize, na debeli platneni srjači debela strjena kri: ves naboj mu je šel v vrat... Skozi okno so letele na kri sinje muhe, padale na obraz, ki je še drgetal.

Pozneje je čepel brat v kuhinji na tleh in snažil rozine za pogrebno jed. Kadarkoli sem vstopil v kuhinjo, mi je ponujal:

— Vsevolod, češ rozin, glej, kako so debele, a... Moje ustreljene raze so tudi prišle prav za pogreb. Jedli so jih čopasti Kozaki, grozili, da bodo kaznovali kar sami, se križali in s preklinjanjem obračali glave stran od preperelega Paladijevega smehljaja.

Materi pa so govorili: — Najbolje bi bilo, če se odpelje, prijatelj... ta tvoj sin namreč... bog si ga ve... saj je častil očca, Vjačeslav Aleksjevič namreč, saj je častil carja. In spet sem pobegnil.

IV. Stepa. Sinje dišave peska. Velblodovi odpadki. Po peščenih gredah sakšaul, edini grm v puščavi. Na sakšaulovem drevescu kragulji. Perje kraguljevih prsi je zmečkano, zlepljeno — levi se.

Na vozu sedita mati in brat Dan pozneje in še dva dni pozneje, zjutraj in zvečer venomer isto: pesek, grmovje, Kirgizi. Velblod je poginil Kirgizom in so ga pustili, ko da še opazili niso. Na vozu je troje otrok, pustili so jih tudi, ni prostora, kamor bi jih preložili, in tudi ni moči. Nato pa je zlezla z enega voza ženska in zaostala za karavano.

— Kdo je to? — Mati.

Ustavil sem konja. Stopil sem k vozu. Kirgizič s široko odprtimi suhimi ustnicami so dihali v stepe. Kirgizinja je čepela poleg, umazana ruta ji je zlezla z glave in lasje so ji dišali po konjskem potu.

— Unreti hočejo... Lej, ne vode ne kruha. Jaz sem dejal: — Treba jih bo vzeti na voz. — Saj konj že tako težko vleče.

— Skrinjo vrzemo proč. Sklonil sem se k Kirgizičem in jih hotel dvigniti v naročje. Kirgizinja je priplezala, oprjela se otrok in siknila: — Kite-er (proč)... pojdi... pojdi...

Prigovarjal sem ji, razlagal. Ona je nakremžila usta, praskala po pesku in mi sovražno gledala na noge. Nenadoma je skočila in me oprasnila po obrazu s svojimi dolgimi višnjevimimi nohti.

Mati jo je zgrabila za lase in vrgla v pesek. Spopadli sta se, se praskali, pretepali druga drugo in jaz ni nisem mogel ločiti. Brat na vozu je mahal s tenkimi rumenimi ročicami in se smejal kakor podgana: He-i-hee.

Kirgizinja z otroci je ostala. Mati je sedla zopet na voz poleg brata, plašno je gledala proti zapadu in molčala.

Od peska se je dvigal suh in sinji duh. Nad brzojavnimi drogi je krožil orel z razcefranimi prsi. Grmovje. Velblodi. Večeri.

Ni je večje žalosti, nego gorviti o sebi.

... In ni večjega veselja.

ANNOUNCEMENT

At the request of the Treasury Department we announce a new feature of interest and service to many readers who are buying or will buy Defense Savings Bonds and Stamps. This will be called the Defense Bond Quiz.

The questions will be chosen from among those asked by most Bond and Stamp buyers. The answers will tell what the new Defense Savings Program means to the individual and to the Nation.

DEFENSE BOND QUIZ

Q. What is a U. S. Defense Savings Bond?
A. This Bond is proof that you have loaned money to the United States Government for national defense. Your Bond bears interest at the rate of 2.9 percent a year, if held to maturity (ten years).

Q. Why should I buy Defense Bonds?
A. Because money talks. To dictators it speaks defiance. To friends of freedom, it says, "Here's my hand!"

Note.—To purchase Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office or bank, or write for information to the Treasurer of the United States, Washington, D. C.

Presojanje dogodkov doma in po svetu

(Nadaljevanje s I. strani.)

namenoma, ali pa iz navpnosti, Hitlerju Wheeler izbornu služni.

Senator Taft, ki z Wheel-jem vser grmi proti Angliji, je na shodu 25. junija dejal, da ni nobena država toliko odgovorna za sedanjo vojno, kakor Rusija. Kajti ona je dala Hitlerju signal, naj udari. Zanje, kar je sejala, pravi on. Zed. države naj drže roke proč. Nobene podpore ne Angliji, ne Rusiji, zahteva Taft. Izrazil je tudi željo, da si bi Hitler Rusijo podjarmil, češ, ako bo imel v svoji oblasti ogromne prirodne vire Sovjetske Unije, ne bo prežal po ameriških bogastvih. Tako bi nacijska nevarnost za ameriški kontinent avtomatično izginila. To so "senatorji"!

Za Japonsko je prišla vojna Nemčije z Rusijo nepričakovano. Komaj par mesecev je tega, ko je bil njen minister vnanjih zadev Yosuke Matsuoka na obisku v Moskvi, Berlinu in v Rimu. V Moskvi dvakrat, kjer je sklenil tudi pogodbo prijateljstva s Sovjetsko Unijo. V vseh treh mestih totalitarnih sil je bil pompozno sprejet. Ko se je vrnil v Tokio, so mu prejalj ovacije kot da je slovit poljevljnik, ki je zmagal v vojni. Kajti s sabo je prinesel pakt s Sovjetsko Rusijo in pa uditvev prijateljstva s Hitlerjem in Mussolinijem. Vpad nemške armade v Rusijo je japonske iluzije razblinil. V Tokiu so tudi namignili, da će bodo Zed. države pomagale Rusiji, je Japonska glasom pogodbe z Nemčijo dolžna poseči v konflikt.

Angleški parlament je dovolil vladi še štiri milijarde (štiri tisoč milijonov dolarjev) za nadaljevanje vojne. Klanje in učitvevanje med deželami je najdražja stvar na svetu.

Ameriški državljani ne smejo iz Italije. Tako je odredila vlada v Rimu v povračilo ameriški vladi, ki je prepovedala odhod Italijanom. Le konzulom in članom njihovih štabov je dovoljeno odpotovati.

Turčija bo pakt prijateljstva z Nemčijo, ki ga je podpisala 25. junija, bržkone še zelo obzalovala, kakor ga obzalojuje USSR.

Prigovarjal sem ji, razlagal. Ona je nakremžila usta, praskala po pesku in mi sovražno gledala na noge. Nenadoma je skočila in me oprasnila po obrazu s svojimi dolgimi višnjevimimi nohti.

Mati jo je zgrabila za lase in vrgla v pesek. Spopadli sta se, se praskali, pretepali druga drugo in jaz ni nisem mogel ločiti. Brat na vozu je mahal s tenkimi rumenimi ročicami in se smejal kakor podgana: He-i-hee.

Kirgizinja z otroci je ostala. Mati je sedla zopet na voz poleg brata, plašno je gledala proti zapadu in molčala.

Od peska se je dvigal suh in sinji duh. Nad brzojavnimi drogi je krožil orel z razcefranimi prsi. Grmovje. Velblodi. Večeri.

Ni je večje žalosti, nego gorviti o sebi.

... In ni večjega veselja.

primer iz Waukegana, Sheboygana in tudi Cikažanov ne bi linčali, če bi nas obiskali.
Do svidenja na pikniku!
Christina Podjavoršek, tajnica.

Leo Junko poroča

Detroit. — Nabiram prispevke v tiskovni sklad Proletarca, toda zelo počasi, ker kam grem le, kadar me kdo pelje z vozilom. Ne morem namreč iti okrog kakor zdravi ljudje, a ko srečam znanca, ga vprašam za prispevek.
(Opomba upravnika.—Izkaz imen in vsot, ki jih je poslal s Junko, bo v prihodnji številki.)

Kjer JSZ kluba nima, pristopite vanjo direktno. Članarina za člana at large je \$1 na leto.

Listen to
**PALANDECH'S
YUGOSLAV-AMERICAN
RADIO BROADCAST**
Every Saturday, 1 to 2 P. M.
STATION W H Y P
1520 kilocycles
(First Station on Your Dial)
Featuring a program of
Yugoslav Folk Music

BARETINCIC & SON
POGREBNI ZAVOD
Tel. 20-361
**424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.**

PRISTOPIJTE K
**SLOVENSKI NARODNI
PODPORNI JEDNOTI**
NAROCITE SI DNEVNIK
"PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00,
pol leta \$3.00

Ustanovljajte nova društva. Deset članov (ic) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

**2657 S. Lawndale Ave
CHICAGO, ILL.**

**Dr. John J. Zvertnik
PHYSICIAN AND
SURGEON**
OFFICE HOURS:
2:00-4:00; 7:00-8:30 Daily
At 3724 W. 26th Street
Tel. Crawford 2212
At 1858 W. Cermak Rd
4:30-6:00 p. m. Daily
Tel. Canal 1109
Wednesday and Sunday by
appointments only
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer — Call
Austin 5700

POSLUŠAJTE
vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko radio uro v Chicagu od 9. do 10. ure popoldne, postaja WGES, 1360 kilocycles. Vodi jo George Marchan

Imenik zastopnikov Proletarca

Kdor želi prevzeti zastopstvo za nabiranje naročnikov Proletarcu, prodajati Am. družinski kolektor brošure in knjige, naj piše upravništvu, ki bo poslalo potrebne listine in informacije. Na tu približne zastopnike apeliramo, naj skušajo ob vsaki ugodni priliki pridobivati naročnike temu listu. Prvzaprav je dolžnost vsakega slovenskega zavednega delavca agitirati za svoje glasilo Proletarec.

Ako je ime kakega zastopnika v sledečem seznamu izpuščeno, naj nam sporoči pa homo imenik radevolje popravili.

- CALIFORNIA. Fontana: Anton Blasich. Oakland: Anton Tomšič. Los Angeles: Frank Novak. San Francisco: A. Lekšan.
- COLORADO. Crested Butte: Ant. Slobodnik. Pueblo: Fr. Boltezar. Walsenburg in okolica: Frank L. Tomšič.
- ILLINOIS. Chicago: Frank Bizjak, Joseph Drasler, Joseph Oblak, Chas. Pogorelec, Peter Verhovnik, Frank Zaitz in John Rak. Cicero-Berwyn: Kristina Turpin. La Salle-Oglesby: Anton Udovch. Springfield: Joseph Ovca in John Goršek. Waukegan-No. Chicago: Martin Judnich.
- INDIANA. Clinton: Ignac Spenjal. Indianapolis: Mary Stroj.
- KANSAS. Arma: Anton Sular. West Mineral: John Marolt.
- MICHIGAN. Detroit: John Zornik, Leo Junko, Joseph Klavž in John Flachter.
- MINNESOTA. Buhl: Max Martz. Chisholm: Frank Klun. Duluth: John Kohl. Ely: John Teran.
- MONTANA. East Helena: Joseph Mihelich. Klein: Peter Yellar. Red Lodge: K. Erznoknik.
- NEW JERSEY. Elizabeth: Amalia Oblak.
- NEW YORK. Gowanda: James Dekleva.
- OHIO. Akron-Kenmore-Barberton: Mike Kopač. Bridgeport in okolica: Joseph Snoy in John Vitez.
- Cleveland: John Kriebel, Anton Jančevič, Jennie Dagarin in Joseph Lever. Girard: John Kosin in John Bogatay Glenoe: Albina Kravanja. Lisbon-Power Point: Jacob Bergant. Pinesy Fork: Kati Zavržnik. Warren: Joseph Jež.
- PENNSYLVANIA. Aliquippa: Geo. Smrekar. Burgitstown-Slovan: Joseph Krmel. Cambria in Somerset okraj: Frank Cvetan. Crafton-Moon Run: Jennie Jerala. Canonsburg-Strabane: John Terčelj in Marko Tekavec. Export: Jos. Britz. Forest City: Anthony Drasler Jr. Point Marion: Tony Zupančič. Herminia: Anton Zornik. Imperial: Frank Augustin. Johnstown in okolica: Andrew Vidnich, John Langerholc in Ilija Bubalo. Latrobe: John in Mary Fradel. Lawrence: Louis Britz. Liberty: Nick Triller. Meadowlands: Martin Baltz. Park Hill-Conemaugh: Frank Podboy. Sharon: Joseph Cvelbar. Syzra: Lovrene Kavčič. Potovalni zastopnik Proletarca, Ameriškega družinskega kolektora in Majskega Glasna za zapadno Penno Anton Zornik, Herminia, Pa.
- WASHINGTON. Seattle: Lucas Debeljak.
- WEST VIRGINIA. Star City: Lawrence Selak. Thomas: Lenhart Werdinek.
- WISCONSIN. Milwaukee in West Allis: Louis Barborich. Sheboygan: Fr. Stih. Willard: Mike Krulza.
- WYOMING. Kemmerer in okolica: Anton Tratnik in John H. Krainik. Rock Springs: John Jerob.

Diskreditirani monarhizem

Ena izmed najbolj zastarelih, trhlih ustanov človeške družbe je monarhizem. Mnogo dežel ga je že odpravilo. V vsaj doli po prejšnji vojni je nastala samo ena nova dinastija ("hrvaška"). Izginile pa so že ob koncu prejšnje vojne tri najmočnejše — namreč hohenzollernska, habsburška in romanovska monarhija.

Par habsburških "nadvojvod" še sanja o obnovitvi prestola. Tudi ekskajzer Wilhelm II, ki je umrl minul mesec, je do konca svojih dni upal, da se on, ali pa vsaj njegov sin, še vrne na prestol. Toda preminul je kot ubežnik. Iz Nemčije je pbebnil 10. novembra 1918, dan predno je bilo podpisano premirje.

Za vzdrževanje dinastije troši sedaj največ Anglija. V normalnih časih se nji to ne pozna dosti, ker je bogata, a težave pa imajo z dvorjani male dežele. Republika plačuje le enega človeka, ki je načelnik vlade, a v monarhijah pa je treba skrbeti ne samo za kralja ali cesarja, nego za vse sorodstvo. To stane milijone.

Ko se bo po sedanjih vojni preurejalo svet, bo dobro, ako bodo oni, ki bodo sklepali mir, vrgli vse dinastije med staro saru. V korist človeštva bi se moralo to že davno zgoditi.

Deželna bramba in privatna svojina

Privatna svojina je največja svetost in nedotakljivost, dokler imajo odločno besedo le tisti, ki bogastva posedujejo. A vselej, kadar je država v krizi, ali zapletena v vojno, spoznajo tudi vladajoči, da privatno lastništvo produktivnih in distributivnih sredstev ni nikakršen ideal, pač pa breme za deželo.

To se je znova izkazalo tudi v Zed. državah. Odločile so se za obožovanje v čimvečji meri in s kolikor največjo mogočo nagljo, toda privatna industrija ne misli na koristi in namene vlade, nego na svoje dobičke, pa nastajajo ovire.

Ker kongres ni še za podružabljenje teh sredstev, dovoljuje le, da ima vlada nekaj pravice pri reguliranju industrije in transporta, pri tem pa posamezniki pridno kritizirajo, češ, nikar se ne umočavati v privatni "biznis"!

Najcenejše blago na svetu sta danes: človeško meso in kri. — Eugene V. Debs.

"HAMMER AND SCYTHE"

No Illusions!

(New Leader, New York)

The Stalin-Hitler pact was a bombshell that destroyed the Popular Front illusion of Soviet Russia as an ally of the democracies in the fight against Hitlerism.

The end of the Stalin-Hitler pact, marked by Hitler's invasion of Soviet Russia, has revived this illusion under circumstances no less dangerous than those existing in August, 1939.

Because France had relied on Stalin for help against Germany she failed to make adequate provision for her defense and paid the price of catastrophic defeat.

The moral effect of Stalin's betrayal upon their will to battle was no less destructive to the French people than the loss of Russia's military aid.

With the effective assistance of Stalin's diplomacy and collaboration, Hitler succeeded in enslaving the nations of Europe one by one.

Stalin himself helped weave that rope. On Sunday, June 22, in his address denouncing Hitler's onslaught against Soviet Russia, Molotov pleaded that Moscow had loyally observed her pact with Hitler.

Stalin helped Hitler to power in the hope that with the hands of the Berlin dictator he would make the Communist "world revolution."

There was never any doubt in the minds of the informed that Stalin would not dare to fight Germany as long as Hitler remained master of the continent.

Stalin's only hope of escaping the consequences of his treacherous policy was either in the collapse of the entire world, which might open the road to Communist world revolution—his program maximum—or in the victory of England, which would save him from Hitler while permitting him to retain at least part of the loot he had gathered from his pact with Nazi Germany—his program minimum.

Hitler's assault on Russia may be a confession of his inability to conquer England, but it may well be also the prelude to an all-out attack on the British Isles.

But this need not disturb the enemies of Hitlerism if the governments and leaders of the democracies do not arouse in the minds of their people's

hopes with Soviet Russia cannot possibly justify. By all means, let us give all possible aid to the Russian people. Mr. Churchill was quite right, as was President Roosevelt, in pledging every possible assistance to Russia, but let us have no illusions as to the kind and measure of assistance England and the United States can give.

The only effective assistance England can give is by intensifying her activities in other theatres of the war and by increasing to the maximum her air attacks on Germany.

Domination of the Ukraine and the Caucasus by Hitler would not only give him additional vast material resources but would also open the back door through Iran for an advance through Iraq and Syria to the Suez Canal.

By his attack on Russia, Hitler is playing his greatest military and political cards. But let there be no illusions concerning the benefits to be derived by the democracies from Stalin's "help."

While some are more optimistic than others concerning Russia's ability to hold out against the Nazi assault, most military experts believe that Russia's defeat is a question only of weeks.

England cannot win this war in Russia. It will be won on the sea and in the air. Germany will be defeated in her own skies.

Precisely because of the military, industrial, economic and political advantages Hitler may derive from a conquest of Russia, it is essential that the United States redouble without delay its output and deliveries of war weapons and supplies to England.

Now is the time for American power to make itself felt. Only the grimmest realism can bring the victory of the democracies—the grimmest realism and no illusions!

Two Criminal Informations Charging 55 Counts Of Violating Fair Labor Standards Act Filled By U. S. District Attorney J. Albert Woll

CHICAGO, Ill. — Two criminal informations charging violations of the Fair Labor Standards Act on a total of 55 counts were filed in federal court here by U. S. District Attorney J. Albert Woll.

Wages as low as 19 cents an hour and falsification of records to hide violations of the minimum wage and overtime provisions of the Act were disclosed by the investigation of the Wage and Hour Division, U. S. Department of Labor, on which the informations are based.

Named in the informations: Jack H. Goldberg, owner of the Triplock Luggage Manufacturing Company, 2345 W. Harrison Street.

The United Footwear Manufacturing Company, 123 S. Jefferson St., manufacturers of infants' and children's footwear, and Louis Asher, president of the corporation.

Goldberg is charged with violating the Act on 36 counts as follows: 1 count, failure to keep adequate and accurate records; 7 counts, falsification of records; 7 counts, failure to pay time and one-half for overtime; 9 counts, failure to pay the minimum wage; and 12 counts, shipping in interstate commerce goods produced in violation of the Act.

Women employed by the Triplock Luggage Manufacturing Company were worked 60 to 70 hours a week without the payment of overtime and were paid as little as 19 cents an hour.

The present requirements of the Act are that workers be paid no less than 30 cents an hour, unless a wage order fixes a higher rate, and time and one-half after 40 hours a week.

According to the information, Goldberg "instructed and caused employees to work after their time card had been punched out."

The indictment also sets forth that payroll records indicated that em-

THE LIVING DEATH

(Dedicated to The Man Over 40) Anonymous

In Savage tribes where skulls are thick And primal passions rage, They have a system sure and quick To cure the flight of old age.

For when a native's youth has fled And years have sapped his vim, They simply knock him on the head And put an end to him.

But we in this enlightened age Are built of sterner stuff; And so we look with righteous rage On deeds so harsh and rough.

For when a man grows old and gray And weak and short of breath, We simply take his job away And let him starve to death.

From The Lather

ployees were paid for 40 hours and failed to reveal "secret payments" for hours in excess of the statutory workweek, which were illegally paid for at straight time instead of at time and one-half.

The Wage and Hour Division estimated several thousand dollars in due workers to bring their hourly rates up to 30 cents an hour and compensate them for overtime at the rate of time and one-half.

ATTACKS ON LABOR

The American people should know who is behind the vicious and unscrupulous attack being waged on the rights of labor under the cloak of national defense.

The leading behind-the-scenes participants in this shallow scheme to save democracy by putting it on ice are certain organized employer groups who have made it a regular practice and business to conspire against the rights of labor in their trade or region.

They include the violent anti-unionists who politely call themselves open-shoppers, the promotional and community business groups who hope to attract industry by maintaining cheap and unorganized labor supplies, and just plain "rugged individualists" with antiquated concepts of industrial absolutism.

The false notion that strikes, which mean untold risks to the striker and his family in the loss of income and the potential loss of his job, are an enjoyable exercise without much reason except to obstruct production is so silly, that it should evaporate automatically.

The fact that the primary cause of many of our most serious strikes in defense industries is the refusal of recalcitrant employers to bargain collectively receives very little emphasis.

Even more surprising is the failure to emphasize the fact that many of the leading companies in whose plants strikes have occurred are guilty of a persistent course of illegal conduct which merits nothing but condemnation and must be uprooted by law, economic pressure and public opinion as soon and as quickly as we would wipe out any other criminal activity.

Senator LaFollette.

Wisdom

There is nothing so powerful as an idea that arrives in its day. It is futile to resist it. — Montesquieu.

Miss Zara duPont, who upset the Bethlehem Steel stockholders' meeting by demanding wage increases for workers, was picketing one time with some Massachusetts strikers. A cop asked her name.

"I suppose you'll tell me you are one of the duPonts of Delaware," the cop said sarcastically.

"Yes," said the 72-year-old woman. It was days before the cop learned she was telling the truth.

Miss duPont is suing Bethlehem for an accounting and restoration of more than \$1,000,000 allegedly wasted by "illegal and wrongful" anti-labor activities.—Federated Press.

FUN FOR EVERYBODY

Another year has rolled around, and it is again time for the annual Zarja picnic. "Fun for everybody" is again our motto, and from past picnics everybody knows that this will hold true this year also.

The scene of our get-together is the popular SNPJ farm. A truck will leave Slov. Nat'l Home on St. Clair Ave. at 9:00 A. M. and at 1:00 P. M. Price for transportation 25c.

Round out your Fourth of July weekend by coming to our picnic Sunday, July 6th. Music by Simoncic. Fun by Zarja.

Publicity Committee.

The Negro in Democracy

Defense orders here, as elsewhere, meet delays due in part to a shortage of skilled labor. Governmental training programs are meeting this situation with considerable success, but already a shortage of men for training is imminent.

The problem, however, has ramifications more serious than needs of the moment. WPA has on its rolls in Cleveland some 10,000 men, the large majority of whom are colored. Thus, we deliberately maintain a relief load much heavier than necessary while industry, employed for national defense, is complaining for the lack of skilled labor.

(Cleveland Plain Dealer.)

The Pinnacle of Success

Paul Cézanne never knew that he was "the father of modern painting." Having struggled 35 years without recognition, the shy old man was living in oblivion at Aix—giving away masterpieces to indifferent neighbors.

Then discerning Paris dealer gathered several of these canvases and presented the first Cézanne exhibit. The great of the art world were stunned; they saluted a Master.

Cézanne arrived at the gallery on his son's arm. He gazed wonderingly at his paintings. Tears came to his eyes.

"Look," he whispered to his son. "They've framed them!"

Oxygen to the Soul

There are high spots in all of our lives and most of them have come about through encouragement from someone else. I don't care how great, how famous or successful a man or woman may be, each hungers for applause.

Encouragement is oxygen to the soul. Good work can never be expected from a worker without encouragement. No one ever climbed spiritual heights without it. No one ever lived without it.

Note how good you feel after you have encouraged someone else. No other argument is necessary to suggest that you never miss opportunity to give encouragement.

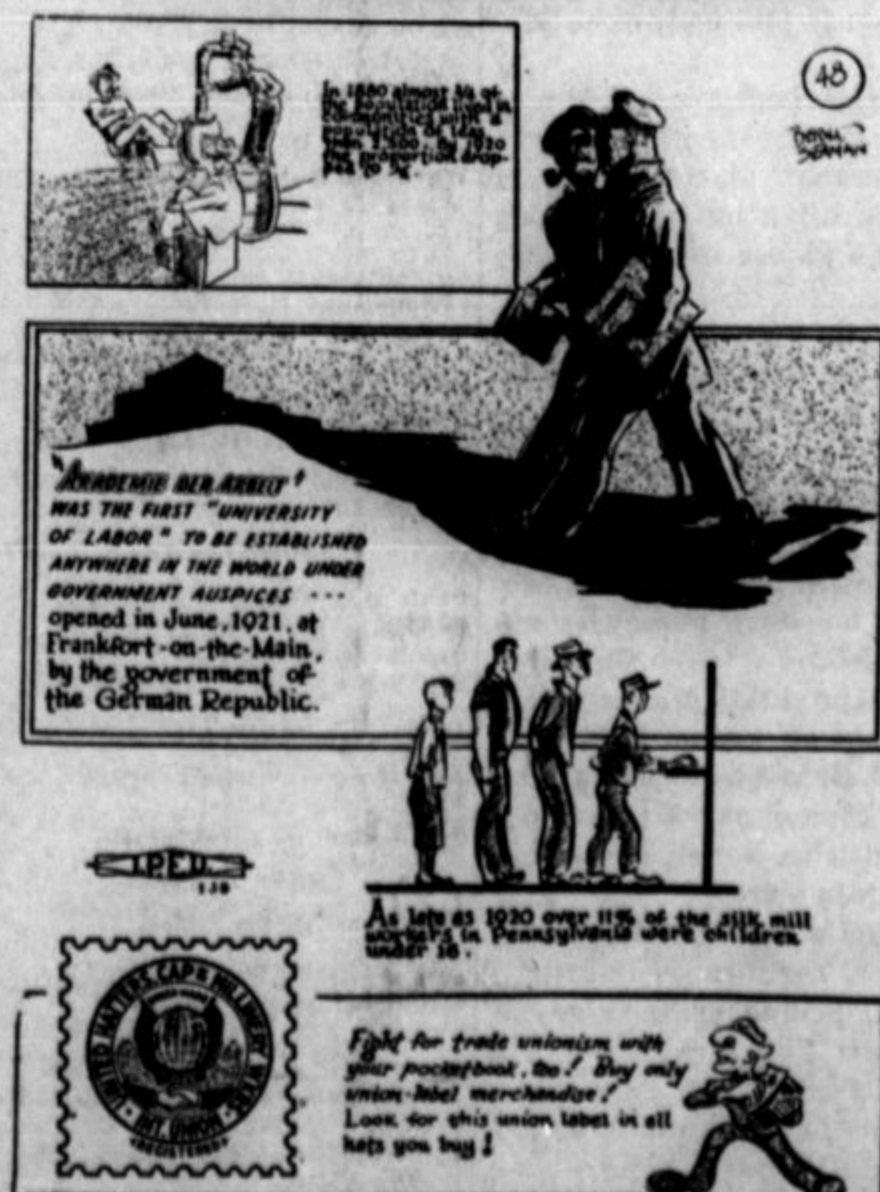
—George Matthew Adams.

How to keep freedom

A democracy can last only in so far and so long as the channel is kept open for the flow of approximately accurate information from the center to the border, and for the flow of criticism, praise and reaction from the border to the center.

—The Toledo Blade.

THE MARCH OF LABOR

Aleksander Kerensky Asks

Unity of Russians Against Nazis Four Freedoms Within USSR

Russia stands against Hitler's panzer divisions. She cannot expect assistance from anyone. Nevertheless, we Russian patriots are grateful to Prime Minister Churchill for his promise to give the Russian people what ever help may be within the power of England.

But Stalin is the victim of his own treacherous policy, both domestic and foreign. To achieve his personal dictatorship he destroyed not only the democratic elements, but also all the leaders of his own party and the military and the naval leaders of the country.

In foreign policy he pretended for years to be seeking an alliance with France and England, but at the last moment he concluded a pact with Hitler which had been in secret preparation for a long time.

Today Stalin is bankrupt. Now he must look for help from the democracies and "plutocracies" against which he had conspired with Hitler.

However, this is not the time to be settling accounts with Stalin. The new peril requires the unification of all Russians who place first the security and independence of their country.

Stalin now has the last chance. To repel the Nazi invaders and to expiate his crimes before the Russian people he must turn to them, he must end his regime of oppression and terror and let the Russian people have the four freedoms of which President Roosevelt has spoken.

NEW YORK, N. Y. — Matthew Woll, chairman of the American Labor Committee to Aid British Labor announced that orders had been filled for \$325,000 worth of subscription books in the organization's drive.

Asked if he could summarize the lessons of history in a short book, Dr. Charles A. Beard, American historian, replied that he could do it in four sentences:

- 1. Whom the gods would destroy they first make mad with power. 2. The mills of God grind slowly, yet they grind exceeding small. 3. The bee fertilizes the flower it robs. 4. When it is dark enough you can see the stars.

—Dr. Arthur H. Secord, University of Michigan.

MY WORLD FOREVER

By MAX PRESS

My world forever, my world to be When I am gathered up and flung— In whirling atoms through the earth, My world forever, for I shall be One with the free, one with the bright— One with the things that never yield: The steadfast pines, the stars of night

And I shall be one with little things: The snared and cowering little beast; And I shall touch and always see The mighty most and the humble least.

My world forever, for my vagrant heart Shall roam in dust, shall drip in rain— Shall float between all lovers' lips, And be a light unto the dreamer's brain.

And I shall know all joy, all grief, And sing or sigh with every breath; Singing or sighing with Love and Life— And laughing in the face of Death.

"Remember, my boy," said the elderly relative, "that wealth does not bring happiness."

"I don't expect it to," answered the young man. "I merely want it so that I may be able to choose the kind of misery that is most agreeable to me." — International Fire Fighter, Washington.

What this county needs is a good 25-cent hourly increase for everybody.—Ohio Valley Labor News, Wheeling.

The nervousness of one employer in dealing with a union is explained thus by a negotiator: "His mother got scared by a picket line just before he was born." — Montana Labor News, Butte.

He serves his union best who uses union services.